

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD:

Prof. Niko GUNZBURG. — De Vervlaamsching van onze wetgeving.

RECHTSPRAAK.

Burg. Rechtb. Turnhout. — 8 Juli 1931. — *Internationaal privaatrecht - Onroerende goederen in het buitenland - Vrijstelling van inbreng.*

Burg. Rechtb. Audenaerde. — Kortgeding - 29 Oct. 1931. — *Pachtwet - Opzeg - Stilzwijgende verlenging - Verzekering.*

Burg. Rechtb. Tongeren. — 8 Mei 1931. — *Berusting in tusschenwonnis - Verhooping der vraag na expertise ontvankelijk.*

Handelsrechtbank St-Niklaas. — 10 Nov. 1931. — *Bevoegdheid ratione loci - Wissel getrokken op kooper wonende in een ander rechtsgebied.*

FISCALE KRONIEK. — Registratierecht. — Verkoop met opschortende tijdsbepaling door Not. Pr. Thuyabaert.

I. V. — Nederlandsche Vakterminologie.

BIBLIOGRAPHIE.

INGEZONDEN BIJDAGEN: De verdoken giften, door Mr I. De Glas.

MEDEDEELINGEN.

BALIELEVEN.

De Vervlaamsching van onze Wetgeving

In de maand Maart 1897 verscheen het eerste nummer van het « Rechtskundig Tijdschrift voor Vlaamsch België »; een jaar later, den 18ⁿ April 1898 bepaalde de Wetgeving, dat de Wetten ook in het Vlaamsch zouden worden gestemd en afgekondigd. In Oktober 1931 verschijnt het « Rechtskundig Weekblad ». Men hoeft geen profeet te zijn, om te voorzeggen dat het geen jaar zal duren of de rechtspraak is Vlaamsch-België zal ook volkomen vervlaamscht zijn.

En 't zal niet te vroeg zijn.

Hoe 't mogelijk was, dat elke vooruitgang op den weg der vervlaamsching van wet en gerecht jaren heeft geëischt zal voor de komende geslachten een raadsel wezen.

In 1840 kwamen dozijnen verzoekschriften naar het Parlement om de benoeming van Vlaamschkundige rechters in het Vlaamsche land. In Juni 1856 benoemde de Regeering de bekende Commissie, samengesteld uit Hendrik Conscience, David Jottrand, Mertens, Rens, Snellaert, Stroobant en Van der Voort, — grievenscommissie, waarvan het merkwaardig verslag een klaar programma van taalregeling bevat, dat van vele zijden als echt vaderlandsch werk werd betiteld en geroemd. Dit verslag werd weggedolven.

Waarom moest men dertig, veertig jaar wachten op de eerste belangrijke maatregelen? Waarom bestaat zelfs nu nog niet de gelijkheid in feite en in rechte?

Voor een deel vast en zeker, door eigen schuld der Vlamingen. Overtuigd en gewapend door hun recht en hunne staatkundige macht, hebben de Vlaamsche strijders slechts zelden de gelegenheid gebruikt om met vereende kracht hun eischen door te zetten, Partij-politiek, kiesbelang en persoonlijke afgunst hebben hunne pogingen verijdeld. En wanneer ik nu nog den mond open of de pen neem voor een Vlaamsch belang, dan ben ik nooit zeker, dat ik niet in den rug beschoten word — om mijn persoonlijkheid, mijn wijsgeerige opvattingen of allerlei eigenschappen, die niets gemeens hebben met de ontwikkelde gedachte noch met het beoogde doel.

Wanneer eenmaal de geschiedenis zal worden geschreven, maar de echte, van den strijd voor de vervlaamsching der Gent-sche Hoogeschool bij voorbeeld, dan zullen de jongeren wellicht met minder misprijzen neerkijken op degenen, die jaren achtereenvolgende hun dagen en nachten hebben opgeofferd om tot de eerste, onvolledige, Vervlaamsching te geraken, zonder welke de thans bekomen volledige vervlaamsching onmogelijk ware geweest.

Dat is één kant van de zaak.

Er is een andere reden echter, die niet mag uit het oog verloren worden, en daarover zal ik het heden hebben in mijn eerste bijdrage in dit « Rechtskundig Weekblad ». Elke vooruitgang op staatkundig of maatschappelijk gebied, evenals in de wetenschap en in de nijverheid, vereischt de voorbereiding der werktuigen. De ontvoogding der Vlamingen en de ontwikkeling van hunne kultuur vereischte de vaststelling, de verfijning en de volmaking van het onmisbaar werktuig: de taal en de teksten.

Gebrek aan gebruik door de hoogere standen heeft natuurlijk nadeel gebracht aan de uitspraak en aan den stijl der Vlaamsche taal; gewestspraak kan kunstenaars bezielen; zij dwingt geen eerbied af als werktuig voor wetenschap en bestuur. Eere aan onze dichters en schrijvers, die naar het voorbeeld der Noord-Nederlanders, onze Nederlandsche taal in eer herstelden!

Daarmede was een groote stap volbracht. Een tweede was, ook Nederlandsche teksten voor Vlaanderen voor te bereiden, ten dienste van onderwijs, bestuur en gerecht. Ook daar lag in het Noorden een schat van rijkdommen, waaruit wij te putten hadden. Zonder te vergeten, dat wiskundige en biologische wetten op alle breedtegraden en middellijnen omtrent even waar blijven, terwijl de bestuurstaal en de rechtstaal van land tot land verschillen, onder den invloed van alle verschillen van rechtsopvatting en staatkundige inrichting.

Al vroeg werd de noodzakelijkheid gevoeld, eene Vlaamsche rechtstaal en Vlaamsche wetboeken te bezitten. Reeds vóór de Gelijkheidswet van 1898. De wet

123

van 17 Oogst 1873, die Vlaamsche rechtspleging voor strafzaken in het Vlaamsch gedeelte van het land invoerde, voorzag dat de Regeering voor een Vlaamsche vertaling van het Wetboek van Strafvordering zou zorgen. Eene Commissie, waar Mr de Hondt en Baron de Crassier uitstekend werk hebben geleverd stelden die vertaling op.

Op menige openbare bijeenkomsten en vooral bij de elkander opvolgende Vlaamsche rechtskundige kongressen werd het vraagstuk der vertaling, en vooral der « officiële » vertaling van de Wetboeken en bestaande wetsteksten besproken.

De werken van onze Vlaamschvoelende rechtsgeleerden, zooals Prof. Vliebergh, van Leuven, Prof. Obrie, van Gent en vooral de Brusselsche Hoogleraar H. de Hoon, zooals de betreunde Dofsel, Prof. Bellefroid en anderen, waren van aard om aan te toonen, dat onze Vlaamsche taal even goed als elke andere alle juridische begrippen kon vertolken en omlijnen. In 1896 kon een Senator beweren, « il n'existe » pas dans la langue flamande, une fixité » suffisante, une terminologie assez com- » plète pour l'employer dans les textes » officiels des lois ». Enkele jaren later hadden een zekel aantal rechtsgeleerden in Vlaanderen door de studie van de rechtsgeleerde werken in de middeleeuwen in het Dietsch geschreven en vooral van de uitgebreide Noord-Nederlandsche rechtskundige letterkunde, voldoende kennis der rechtstaal opgedaan, om te bewijzen dat het Nederlandsch wel degelijk alle eigenschappen bezit om in bestuur en wetgeving de fijnste schakeeringen weer te geven.

Op het V^e Vlaamsch Rechtskundig Kongres, in 1909 te Leuven gehouden, deed Prof. Vliebergh een wensch stemmen om zonder verwijl een nieuwe en officiële vertaling van het Strafwetboek en van het Wetboek van Strafvordering te zien bezorgen, waarin zooveel mogelijk de Nederlandsche rechtstaal zou in aanmerking genomen worden.

Het bleef een vrome wensch.

Op het X^e Vlaamsch Rechtskundig Kongres, in Oogst 1922 te Brugge gehouden, kwam het vraagstuk opnieuw te berde, — ditmaal met uitvoeringer bespreking van de praktische uitvoering.

Met Mr Boedt van Brugge, was ik gelast geworden de vraag der vervlaamsching van de wetboeken en wetteksten in te leiden. De noodwendigheid was natuurlijk veel groter dan vroeger. Want men stond aan den vooravond der vervlaamsching van de rechtsgeleerde fakulteit te Gent. Doch de vraag kon rijzen, of men zich met een vertaling zou voldaan achten, danwel of gelijkstelling slechts zou bestaan door de stemming van Vlaamsche gelijkberechtigde wetboeken?

124

Het Kongres en de Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden hebben gemeend aan de eerste oplossing hun voorkeur te moeten geven.

En nu kon het bestuur van den Bond, dank aan den ijver en het doorzicht van den toenmaligen voorzitter Louis Franck (die minister van Koloniën was), den heer Masson, minister van Rechtswezen, en de Regeering overhalen tot verwezenlijking van het langgekoesterd en zoo rechtvaardig verlangen der Vlaamsche juristen.

In de Memorie van toelichting door den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden aan Minister Masson overhandigd, werd het volgende gezegd: « Zoomin van de Grondwet als van de verscheiden wetboeken en van de Belgische wetten gestemd vóór 1898, bestaat tot nog toe een Vlaamsche tekst, die officiële als dusdanig aanvaard werd.

» Wel werden door privaat initiatief de meeste dezer teksten in het Vlaamsch overgezet; doch bij gebrek aan officiële bekrachtiging, kunnen deze teksten, in menigvuldige omstandigheden, niet ingeroepen worden. Om dezelfde reden bestaat er ook gebrek aan eenheid, wat de vertaling van talrijke rechtskundige uitdrukkingen betreft.

» Voor wat het hooger onderwijs en de inrichting van een vlaamsche rechtsgelerde fakulteit betreft, kan dit weliswaar niet als een belangrijk bezwaar worden ingeroepen. Inderdaad, sedert lange jaren bestaat er een rechtsgelerde wetenschappelijke literatuur. Zonder gewag te maken van de Noord-Nederlandsch werken, kunnen wij wijzen op de menigvuldige studies in de Vlaamsche taal voorgebracht in de tien Vlaamsche Rechtskundige Kongressen, in het Rechtskundig Tijdschrift voor Vlaamsch België, dat sedert 1897 onafgebroken is verschenen, in het Tijdschrift voor Gemeentebesturen, en elders. Doch hier ook is er gebrek aan taaleenheid door afwezigheid van officiële vlaamsche wetteksten.

» Voorloopig blijken er bezwaren tegen te bestaan, aan het Parlement de vervlaamsching op te leggen. Het voornaamste argument hiertegen ligt in de traagheid, waarmede dergelijk werk noodzakelijker wijze zou vooruitgaan, indien de Wetgevende Macht de teksten zelf zou moeten bespreken.

» Daarentegen schijnt het gewenscht, dat een bevoegde Commissie met het werk der vertaling zou gelast worden, op zulke wijze, dat dit werk op een afzienbaren tijd zou volbracht zijn.

» Dit zou zonder twijfel eenen heilzamen invloed hebben op de vorming der vlaamsche rechtstaal, die ook in de toekomst door de Wetgevende Macht gebruikt zou worden.

» Zonder eenerzijds nieuwe woorden te scheppen, in de plaats van bestaande uitdrukkingen hier en in Noord-Nederland gebezigd, zonder anderzijds in overdreven purisme te vervallen, zou deze Kommissie een werk volbrengen, dat ongetwijfeld aan de Belgische Natie ten goede zou komen ».

Op grond van het betoog werd bij Kon-Besluit van 18 September 1923, afgekondigd in het Staatsblad van 28 Sept. 1923, eene Kommissie ingesteld « belast met het vertalen in de Vlaamsche taal, van de bepalingen der Grondwet, der Wetboeken, der wetten en gebruikelijke besluiten, waarvan geen Vlaamsche tekst officieel werd bekendgemaakt ».

Volgens den wensch van den Bond der Vlaamsche rechtsgelcerden, bevatte de Kommissie een aantal taalgeleerden, en van de besten. Zij werd als volgt samengesteld: Voorzitter: Prof. H. de Hoon, van Brussel.

Leden: M. Karel Brants, bestuurder der Vlaamsche diensten aan de Kamer der Volksvertegenwoordigers;

M. P. de Beus, substituut-prokureur des Konings, te Turnhout;

De Professoren J. Vercoullie, de Pelsmaeker, Niko Gunzburg en J. van Overbeke, van Gent;

De Professoren E. Van Dievoet (thans minister van Landbouw) en Scharpé, van Leuven;

Prof. W. Duflou, van Brussel;

Prof. R. Verdeyen, van Luik.

Als lid-sekretaris: Fernand Toussaint, bestuurder aan het Ministerie van Rechtswezen, en als toegevoegd sekretaris, M. Vande Woestijne, bureelhoofd aan het zelfde Ministerie.

Een ploeg, waarin de juristen dus konden rekenen op de toelichting van uitstekende taalkundigen en fijnvoelende letterkundigen.

Sedert hare aanstelling, heeft deze Kommissie gedurende acht jaren bijna alle weken vergaderd.

Achtereenvolgens werden hare vertalingen in het Staatsblad afgekondigd: de Grondwet op 19 December 1925; het Strafwetboek, op 18 December 1926; de Gemeentewet, op 11 Januari 1928; de Provinciale wet, op 9 Juni 1929; het Wetboek van Strafvordering, op 5 Februari 1930.

De wetten op de Rechterlijke Inrichting en op de inrichting der balie, alsook een deel van het Burgerlijk Wetboek zijn omtrent vertaald.

De vertalingen worden telkens voorafgegaan van een Koninklijk Besluit, krachtens hetwelk « die vertalingen alléén zullen worden gebruikt voor het onderwys, alsook voor het opmaken van alle openbare akten uitgaande van de wettelijk gestelde machten. » Tevens wordt echter gezegd, dat alleen de Fransch tekst, behalve wat betreft de sinds 18 April 1898 herziene artikel, tot regel zal worden genomen, om de moeilijkheden op te lossen, die omtrent de beteekenis van een bepaling mochten oprijzen.

Hieruit blijkt, dat onze vertalingen zijn en blijven vertalingen. Hun waarde wordt nochtans op een uiterlijke wijze aangeduid door het feit, dat de Koninkl. Besluiten ter afkondiging steeds het handteeken dragen van alle leden van het Ministerie.

Kon het anders? Zou het mogelijk geweest zijn officiële Vlaamsche teksten te verkrijgen, met de waarde van Wetten? Moeilijk. Want al is de arbeid der vertalingen-kommissie niet zoo vlug vooruitgegaan, als wij alle het zouden wenschen, wat zou het worden, indien elke wet en elk artikel door het Parlement eerst moest besproken en gestemd worden! Trouwens

is er wel groot verschil tusschen deze vertalingen en de Vlaamsche tekst der tegenwoordige, in de twee talen gestemde wetten? Wanneer een artikel van deze laatste eenig verschil van verklaring toelaat volgens men den Franschen of den Vlaamschen tekst leest, is dan de oplossing gemakkelijker? Men zal toch altijd tot de gewone regelen der verklarkunst zijn toevlucht moeten nemen, tot de voorbereidende besprekingen en tot de overige bepalingen der wet.

Wel heeft deze werkwijze soms merkwaardige toestanden geschapen. De Kommissie heeft wel meer dan eens gearzeld, wanneer zij verouderde, verdwenen benamingen van magistraten bijvb. heeft moeten vertalen, vermits in onze Wetboeken nog steeds sprake is van Grand Juge, Procureur impérial, officier de santé, licencié en droit, peines afflictives, enz. Maar is dit veel gekker dan de steeds onveranderde uitgave van onze Wetboeken, waarin — heel het Burgerlijk Wetboek door — gesproken wordt van de rechten der Franschen en van de Fransche inrichtingen van 1803?

Als ik mijn « Code Civil » opensla, vind ik dan niet in de allerlaatste uitgaaf — op het titelblad staat: « Les Codes Belges » — art. 3. Les immeubles, même ceux possédés par les étrangers, sont régis par la loi française? Of art. 13. L'étranger qui aura été admis par l'autorisation de l'empereur à établir son domicile en France, y jouira de tous les droits civils, tant qu'il continuera d'y résider.

Er is geen groot kwaad bij. Wij wijzigen automatisch.

Misschien is er wel aan te verhelpen.

In de merkwaardige redevoering, op 15 September l.l. door den heer Prokureur-Generaal Leon Cornil uitgesproken en gewijd aan de noodzakelijke herziening van onze wetgeving op het vooronderzoek, geeft hij een middel aan om vlugger en beter wetgevend op te treden. Hij vreest terecht de traagheid van het Parlement en nog meer de amendementen, die de goed voorbereide ontwerpen verminken. Naar het voorbeeld der stabilisatie wet van 16 Juli 1926 en der Wet van 30 Juni 1931 op uitvoer en invoer van goederen, zou men — volgens den geleerden Prokureur-Generaal — ook in dit geval een wet kunnen stemmen waarin de algemeene grondbeginselen zouden worden opgegeven en aan de Regeering zou de macht verleend worden, om al het overige door wel-ingestudeerde koninklijke besluiten en organische reglementen te regelen.

Door zulke uitbreiding der uitvoerende macht zou weleens later heel de vlaamschte wetgeving kunnen officieel tot wetstekst verheven worden en tevens zouden, in de Fransche zoowel als in de Vlaamsche teksten, de zonder twijfel thans niet meer passende bewoordingen kunnen vervangen worden.

Intusschen is het voornaamste toch bereikt. Onze wetgeving zal, in afzienbaren tijd, in een bruikbaren vorm in het Vlaamsch ter beschikking staan van rechtsbeoefenaars, studenten en bevolking.

De samenwerking van juristen en taalkundigen is intusschen uiterst vruchtbaar gebleken.

Toen in 1886 Nederland een nieuw Wetboek van Strafrecht uitvaardigde, verzocht de Minister van Justitie den beroemden taalgeleerde de Vries het ontwerp te herzien, voor wat taal en stijl betreft. Hij aanvaardde de taak, doch begreep de bezwaren die zij voor hem zou opleveren, daar hij een vreemdeling was op het gebied der rechtsgelcerdheid. In de Belgische vertalingskommissie, waar wij voortdu-

rend samenwerken, is er zoo wel voor de juristen als voor de filologen gelegenheid geweest tot onafgebroken aanvulling der der begrippen. Bedeesd in den beginne, hebben de juristen meer en meer de noodzakelijkheid gevoeld van sierlijke en juiste vertaling, terwijl de taalkundigen alras doordrongen van juridischen geest de aanvangs verwarde rechtsbegrippen hebben leeren begrijpen.

RECHTSPRAAK

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN TURNHOUT

8 JULI 1931

Voorzitter: M. P. van den Hove d'Ertsenryck
Pleiters: Mters E. Smolderen t/ L. Boone

INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT — ONROERENDE GOEDEREN IN HET BUITENLAND GELEGEN — VRIJSTELLING VAN INBRENG — VERDOKEN GIFT.

In de regeling van een nalatenschap waarvan de partijen Nederlanders zijn is het Nederlandsch burgerlijk wetboek van toepassing voor de onroerende goederen, gelegen in Nederland; bijgevolg kan een akte van gift, verdoken onder den vorm van een verkoopsakte, niet gelden als vrijstelling van inbreng, daar art. 1132 van het Nederlandsch wetboek in nederdalende lijn geen andere vrijstelling erkent dan diegene welke uitdrukkelijk bepaalt worden in de akte van gift of bij authentieke akte of bij uitersten wil.

Volgens artikel 1139 van hetzelfde wetboek wanneer de inbreng in natura niet meer mogelijk is moet hij geschieden door het inbrengen der waarde van de goederen op den dag der gifte en niet op den dag van de opening der successie. (Compar. art. 860 Belgisch burgerlijk wetboek).

De verboden gift kan door de Rechtbank aangenomen worden op enkele vermoedens, zooals de omstandigheid dat de koopster op het oogenblik van den verkoop nog niet gehuwd was, bij hare ouders woonde, en in de onmogelijkheid was den koopprijs te vereffenen.

Maria en Henri Gillis t/ Bastiaensen echt. Vinckx

Gezien de processen-verbaal van moeilijkheden in dato van 26 Maart 1929, 21 Januari en 23 Mei 1930, opgesteld door de heer Gilles en Vermeulen, notarissen, verblijvende respectievelijk te Hoogstraeten en Meir, ingevolge vonnissen dezer rechtbank in dato van tien Januari negentien honderd negen en twintig en twintig Maart negentien honderd dertig.

Aangezien de zaken, ingeschreven onder nummers 8095 en 8658 van den rol, samenhangend zijn en dienen gebonden te worden;

Aangezien de betwisting tusschen partijen opgerezen, in verband staat met de inbrengsten die in massa moeten geschieden wegens de volgende verkooppingen:

A. Boerenstede verkocht door vader Bastiaensen aan de verweerderesse vrouw Vinckx, voor tien duizend gulden, bij akte van notaris Van Eyl te Tilburg in dato van 19 Februari 1915;

Aangezien verweerderesse beweert dat zij op dien koopprijs vijf duizend gulden zou hebben afgekort, dat die penningen voortkwamen van geschenken, verkregen van twee oud-ooms, verders van spaarpenningen en van eene vergelding, van hare ouders verkregen; doch zij brengt geen bewijs in van die betalingen of van den oorsprong van haar geld;

Aangezien die verkoop heeft plaats gehad eenige weken na het overlijden van den zoon Bastiaensen, echtgenoot van aanleggeresse, welke dan zwanger was van haar eenige dochter; — de koopster was nog ongehuwd en woonde bij hare ouders wanneer de akte van verkoop werd onder teekend;

Uit deze omstandigheden en verder uit de gezegden der echtgenooten Vinckx zelf kan worden afgeleid dat vader Bastiaensen het inzicht heeft gehad de boerderij weskwestie voor eene helft te schenken aan zijne dochter, die toen negen en twintig jaar oud was, bij hare ouders verbleef en hen had bijgestaan terwijl zijn zoon studiën op het college te Hoogstraeten had gedaan;

Aangezien het nederlandsch burgerlijk wetboek, hetwelk ter zake van toepassing is vermits de goederen gelegen zijn in Nederland en de partijen Nederlanders zijn, in zijn artikel 1132, in nederdalende lijn geen andere vrijstelling van inbrengen van geschenken goederen erkent dan de

Het tempo van den arbeid is dan ook in de laatste tijden versneld, in zulke mate dat wij de hoop koesteren dat het overblijvende veel spoediger zal kunnen geleverd worden ten bate van een betere rechtsdeeling in het Vlaamsche land, wat ongetwijfeld zal bijdragen tot een heilzame vrede in het vaderland.

Prof. Niko GUNZBURG.

gene welke uitdrukkelijk bepaald worden in de akte van gift of bij authentieke akte of bij uitersten wil; waaruit volgt dat ter zake de akte van gift, verdoken onder den vorm van een verkoopsakte, niet kan gelden als vrijstelling van inbreng en dat de waarde van het goed gansch dient teruggebracht te worden.

Aangezien de inbreng in natura niet meer kan gebeuren omdat de goederen gedeeltelijk zijn verkocht; deze zal dus geschieden, volgens artikel 1139 van het Nederlandsch wetboek, door het inbrengen der waarde welke zij hadden ten tijde der gift en welke waarde kan bepaald worden op de som van dertien duizend vier honderd vijftig gulden, vastgesteld destijds door den fiscus tot het heffen der registratierechten;

B. Twee huizen gelegen te Baerle Heretog, aangekocht door verweerderesse bij akte verleden voor den notaris De Boughe te Weelde in dato van 7 Februari negentien honderd zeventien voor vier duizend zeven honderd frank.

Aangezien deze aankoop insgelijks voorkomt als verdoken gifte; inderdaad de verweerderesse was toen nog niet gehuwd, woonde bij haar ouders en was dus in de onmogelijkheid dien koopprijs met eigene penningen te vereffenen; de inbrengst moet dus ook geschieden en wel voor de waarde van den eigendom ten tijde van de gift; deze waarde in evenredigheid met de hedendaagsche munt, dient bepaald op veertig duizend franken;

C. Hei- en ontgonnen grond verkocht door de ouders aan de verweerders den 4 Juli 1927;

Aangezien het niet bewezen is dat de aankoopers den koopprijs van zevenhonderd gulden niet zouden betaald hebben;

Zij waren reeds sinds eenige jaren gehuwd en in staat van die som welke niet buitengewoon hoog beliep, uit te keeren; D., E. en F., zonder belang.

Om deze beweegredenen:

De rechtbank verklaart de zaken ingeschreven onder N° 8095 en 8658 van de rol gebonden, verzendt partijen voor de notarissen Gilles resideerende te Hoogstraeten, en Vermeulen, resideerende te Meir en beveelt dat zij in de tegenwoordigheid van den heer Vrederechter van het Kanton Hoogstraeten over zullen gaan tot de eindelijke vereffening der nalatenschappen Johannes Bastiaensen en Elisabeth Belgaers, inachtnemende de volgende punten:

I. In te brengen door de verweerders buiten de liggende gelden met intresten:

1° dertien duizend vier honderd vijftig gulden voor de boerderij;

2° veertig duizend frank voor de twee huizen;

3° intresten te weten: jaarlijks de helft van veertien duizend vijf honderd franken van af het overlijden van den vader en jaarlijks de gansche som van af het overlijden van de moeder;

II. In te brengen door de aanleggers:

Drie duizend gulden wegens overname van boerenhoeve;

II. De onroerende goederen nog in natura bestaande zullen uitbedeeld worden aan de minderjarige om haar paart uit te maken in vergelding der geschenken goederen in natura gehouden door de erfgenamen Vinckx-Bastiaensen door den heer Vrederechter te bevelen, artikel 9 wet van 12 Juni 1816);

Zegt dat voor de bewerkingen der vereffening de gulden zal aangerekend worden in Belgisch geld aan den hoogsten koers der beurs van Antwerpen op den dag der vereffening.

Kosten ten laste der massa.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN AUDENAERDE

KORTGEDING — 29 OCTOBER 1931

Voorzitter: Mr Gottigny

PACHTWET — OPZEG — STILZWIJGENDE VERLENGING — VERZAKING.

Wanneer ingevolge het bestaande pachtrecht den opzeg van de huur van een landgoed regelmatig geschiedt volgens de wettelijke bepalingen, is het feit dat de pachter gedurende zekeren tijd het gebruik van het landgoed blijft behouden, niet voldoende om hieruit af te leiden dat de verpachter aan den gegeven opzeg zou verzaakt hebben en dat er stilzwijgende verlenging zou zijn ingetreden.

Gehoord partijen, gezien de stukken; Gezien de dagvaarding, ingeboekt, betteekend door Deurwaarder Delfosse te Ronse, in dato 21 September 1931;

Gezien de dringendheid; Gezien artikel 11 der wet van 25 Maart 1876 en artikel 1 der wet van 26 December 1891;

Overwegende dat de eisch strekt tot uitzetting des verweerders, uit het kwestieus landgoed, hetwelk hij in pacht hield van eischers tot 1 September 1929, en dit wel gevolgentlijk op eenen opzeg van pacht, hem beteeekent den 31 December 1929, bij exploit, ingeboekt, van deurwaarder Delfosse te Ronse, voor den datum van 1 September 1931;

Overwegende dat volgens verweerder: eischers opzeg moesten beteeekenen om het goed te verlaten op 1 September 1930; dat bij gebrek dit te doen, een nieuwe pacht, bij stilzwijgend accoord, op dien datum is ontstaan; en, ten andere, dat, feitelijk eischers, of hun rechtsvoorganger, aan bovengemelden opzeg hebben verzaakt;

Overwegende dat bij toepassing van art. 12 der wet van 7 Maart 1929, in werking getreden op 30 Maart 1929, de opzeg ten minste zes maanden vóór het verstrijken van den pachttermijn moest beteeekend worden;

Overwegende dat bij onmogelijkheid, na 29 Maart 1929 eenen opzeg te doen zes maanden op voorhand betrekkelijk eenen pacht eidigende met 31 Augusti zelfde jaar, de pachttermijn met één jaar, ten minste, moest verlengd worden, ten einde toe te laten den wettelijken opzeg te doen beteeekenen. (Van Dievoet: « Ons pachtrecht » Nr 93, blz. 70. Grandjean: traité du bail à ferme blz. 70 Nr 83. — art. 12 en art 7 lid 2 en lid 3 der wet van 7 Maart 1929);

Overwegende dat, in het huidig geval, de verpachter vrijwillig den pacht heeft verlengd met twee jaar en niet met één enkel jaar, zooals noodig was, om eenen opzeg te kunnen beteeekenen ten minste zes maanden vóór den dag van het vertrek, eersten September, bepaald door de mondelingsche pachtovereenkomst en door de plaatselijke gebruiken;

Overwegende dat verweerder 't accoord was om gezegde vrijwillige verlenging van den pachttermijn, tot 1 September 1931, te aanvaarden: Dat hij, inderdaad, zich geenerwijze tegen den opzeg om het goed te verlaten den 1 September 1931, heeft verzet; dat hij zelf geen opzeg heeft beteeekend;

Dat hij 't gepachte goed is blijven bewonen en gebruiken;

Overwegende dat verweerder nochtans zeer wel wist, door de bewoordingen der opzeg-akte van 31 December 1929, dat er geen spraak kon zijn van stilzwijgende vernieuwing van pacht; dat hij zeer wel wist, toen hij, op 1 September 1930, het goed bleef gebruiken, dat er enkel een pachtverlenging was geschied, door beide partijen aanvaard;

Overwegende dat de verpachter, zich steunende op artikel 12 der wet van 7 Maart 1929, met naleving van den wettelijken termijn van opzeg, uitdrukkelijk een einde aan den loopenden pacht heeft gesteld;

Dat het aan partijen vrij stond het einde van dien loopenden pacht op een tijdstip te bepalen dat verder ging dan het tijdstip als minimum door de wet vastgesteld;

Dat er dient in acht te worden genomen, dat de opzeg-akte, meer dan zes maanden vóór den eersten September negentien honderd dertig werd beteeekend;

Overwegende dat de opzeg van 31 December 1929 is gegeven geweest, zooals door art. 12 der pachtwet vereischt wordt, voor de pachten eindigende meer dan twee jaar na de inwerkingtreding der wet; — meer dan één jaar vóór het einde van den pacht; dit einde door partijen bepaald zijnde op eersten September 1900 één en dertig, hetzij als zijnde de overeengekomen, of conventionneele datum van einde der

verhuring, hetzij als zijnde een datum als uitstel-termijn toegestaan;

Dat inderdaad de verpachter, zoowel als de rechter zelf, het recht heeft een uitstel-termijn toe te staan;

Overwegende dat verweerder, indien hij het geradig acht, vóór het gewoon gerecht zal mogen aanbieden te bewijzen, dat eischers of hun rechtsvoorganger, aan de bedoelde opzeg-akte hebben verzaakt; dat zulks, in den huidigen staat der zaak, uit geen enkel bestanddeel blijkt;

Dat het uitdrukkelijk wordt tegengesproken door eischers;

Overwegende dat de titel, op welken de eischende partij zich steunt om de uitzetting te vragen, en welke als regel- en rechtmatig voorkomt, dient te worden uitgevoerd; dat nochtans een zekere uitstel vóór de uitzetting moet verleend worden, in acht nemende den toestand van verweerder, en dit wel tot 10n December aanstaande;

Om deze beweegredenen,

Wij Albert Gottigny, Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Audenaerde, Ridder der Leopoldorde, zetende als rechter in Kortgedingen; alle andere of tegenstrijdige beslitselen als ongegrond verwerpende, ten voorloopigen titel beslissende, luidens art. 11 der wet voorgezgd op de bevoegdheid, art. 806 en volgende van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zeggen en bevelen dat verweerder het hierna beschreven goed zal verlaten en ter beschikking van de eigenaars zal stellen, uiterlijk op tienden December aanstaande, dit goed te weten: Een woonhuis met afhangen, stalling, en medegaande land en meersch, alles gestaan en gelegen te Ronse, 15 Wijk, groot twee hectaren negen en zestig aren, alsook eene partij meersch te Ronse, groot omtrent drie en dertig aren; op straf er uit gezet te worden, door een deurwaarder daartoe aanzocht, veertien dagen na beteeekening van dit huidig bevel.

Verwijzen verweerder tot de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN TONGEREN

8 MEI 1931

Voorzitter: Ridder Paul de Schaetzen
Pleiters: Mters Abeels en Quaadvlieg

BERUSTING IN EEN TUSCHENVONNIS — BESLITSSELEN ZONDER VOORBEHOUD NA EXPERTISE — BEROEP NIET MEER ONTVANKELIJK.

TEGENEISCH — VERHOOGING VAN HET BEDRAG NA EXPERTISE — NIEUWE TEGENVORDERING ONTVANKELIJK.

Het recht om tegen een tusschenvonnis beroep in te stellen gaat verloren voor dengene die dat vonnis ten uitvoer legt en er aldus in berust, onder andere met zonder eenig voorbehoud, na afloop van eene expertise, zijne middelen en beslitselen voor te brengen.

Een tegeneisch is ontvankelijk, mits dat hij voor het eindvonnis ingesteld worde: na de expertise heeft men nog het recht eene nieuwe tegenvordering in te stellen, om het bedrag van een eersten tegeneisch te verhoogen.

Brasseur, eischer in beroep t/
Martens, gedaagde in beroep

Gehoord de partijen in hunne beslitselen en middelen;

Gezien de stukken door hen voorgebracht, onder andere de geregistreerde uitgiften der twee vonnissen waartegen beroep;

Over het beroep ingesteld tegen het tusschenvonnis van 7 Juni 1930;

Aangezien uit de termen van het vonnis van 19 Juli 1930 afgeleid moet worden dat, na het deskundig onderzoek, eischer in beroep zijne middelen en beslitselen voorgebracht heeft zonder eenig voorbehoud;

Aangezien hieruit spruit dat eischer in beroep het tusschenvonnis van 7 Juni 1930 ten uitvoer gelegd en er aldus in berust heeft, waardoor zijn recht tot beroep ook verloren ging (Répertoire Pratique du Droit Belge, V^o Appel en matière civile et commerciale n^o 90);

Over het beroep ingesteld tegen het eindvonnis van 19 Juli 1930;

Aangezien de eisch van beroeper voor doel heeft betaling te bekomen van 1268,57 frank voor slot van rekening van maakloon van schrijnwerkerij aan het huis van verweerder;

Aangezien deze erkent nog 1180,72 frank verschuldigd te zijn en dat eischer in beroep niet bewijst recht te hebben op eene hoogere som;

Aangezien gedaagde in beroep een tegeneisch ingesteld heeft met het doel schadevergoeding te bekomen wegens het slecht uitvoeren van het schrijnwerkerswerk;

dat hij in den beginne het bedrag van zijnen eisch bepaalde op 800 frank en het na de expertise verhoogde tot 1500 frank;

Aangezien de tegeneisch van een verweerder ontvankelijk is, mits hij voor het eindvonnis ingesteld worde (De Paepe, t. II, 226 à 231); dat gedaagde in beroep aldus het recht had, na de expertise, eene nieuwe tegenvordering in te stellen om het bedrag der schadevergoeding te doen bepalen op 1500 frank;

Aangezien de eerste rechter zich met recht bevoegd verklaarde om over den tegeneisch uitspraak te doen, vermits de verplichting tot betaling van den gedaagde in beroep en degene tot eventueel herstel van beroeper ondeelbaar zijn;

Aangezien de eerste rechter zijne overtuiging gegrond heeft op het rapport van den deskundige door hem aangesteld; dat eischer in beroep bijtijds geen bezwaar vond in zijne benoeming en tegen de hem opgelegde zending;

Aangezien uit het verslag van den deskundig blijkt dat de grieven van den verweerder als gegrond voorkomen, en dat, om de groote vastgestelde gebreken te herstellen eene som van 1500 frank noodig geschat werd;

Aangezien eischer in beroep niet bewijst dat enkele der gebreken toe te schrijven zijn aan onduidelijke of onjuiste aanduidingen van den verweerder, noch aan het leveren door dezen van slechte materialen;

Om deze beweegredenen, de Rechtbank, statueerende in openbare zitting, alle verdere of tegenstrijdige beslitselen afwijzende, verklaart niet ontvankelijk het beroep ingesteld tegen het tusschenvonnis van 7 Juni 1930;

Verklaart ontvankelijk, doch niet gegrond het beroep ingesteld tegen het eindvonnis van 19 Juli 1930 en bekrachtigt dit laatste.

Veroordeelt den eischer in beroep tot de kosten van beroep.

HANDELSRECHTBANK VAN ST-NIKLAAS

10 NOVEMBER 1931

Voorzitter: Mr De Cleene
Referendaris: Mr L. Thuybaert
Pleiters: Mr Elias en Paquet

BEVOEGDHEID RACIONE LOCI — WAREN BETAALBAAR TER WOONPLAATS VAN DEN VERKOOPER — WISSEL GETROKKEN OP DEN KOOPER WOONACHTIG IN EEN ANDER RECHTSGBIED.

Hij die gedagvaard wordt krachtens een wisselbrief, is rechtsplichtig van de rechtbank zijner woonplaats of van de plaats voor de betaling vermeld op den wisselbrief. 't Is daar dat den wissel moet aangeboden en, gebeurlijk, geprotesteerd worden, wat partijen ook overeenkwamen betrekkelijk de verbintenissen die tot het trekken van den wisselbrief aanleiding gaven.

De Ridder t/ Gottesdiener

Gezien de dagvaarding van 5 September, geregistreerd;

Aangezien de rechtsvordering strekt tot betaling van fr. 5.187,20 «bedrag van den wissel overgeschreven ten hoofde der dagvaarding, vermeerderd met het bedrag der overeengekomen intresten berekend aan 8 %»; dit met de rechterlijke intresten en de onkosten des gedings; bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg;

Aangezien de bewoordingen der dagvaarding duidelijk aantoonen dat de vordering strekt tot betaling van een wisselbrief; dat den uitleg verder in de dagvaarding verstrekt enkel de oorzaak aanwijst van het trekken van den wissel;

Aangezien gedaagde, die te Brussel woonachtig is, de bevoegdheid der Rechtbank « racione loci » afwijst, om reden den wisselbrief getrokken is op Brussel en dus aldaar betaalbaar is;

Aangezien de zeer bepaalde verbintenis, waarvan de uitvoering gevorderd wordt, wel degelijk eischbaar is in een plaats, buiten het rechtsgebied der Rechtbank van St-Niklaas, gelegen;

Aangezien, in die omstandigheden, het geen belang heeft dat de facturen zouden vermelden dat de waren te St-Niklaas betaalbaar zijn;

Aangezien, immers, dat, zoo het, ontegensprekelijk, waar is dat het trekken van een wisselbrief geen schuldvernieuwing medebrengt, en de eischer het recht heeft te dagvaarden in uitvoering van het koopkontraakt, het niet min zeker is, dat de partij, de gedagvaard wordt krachtens een wisselbrief, rechtsplichtig is van de Rechtbank harer woonplaats of van de plaats, voor de betaling vermeld, op den wissel; (Rép. prat du Droit Belge, d. II. V^o Compt. en mat. civ. et com. n^o 1541; Antw.

14 dec. 1916, Pas. 1917 III 144; Bruss. 4 April 1907, 10 Nov. 1908 1 Febr. 1927 en 9 Febr. 1929. Jur. Com. Brux. 1907, 253; 1909, 99; 1927, 49 en 1929, 29; Charleroi, 2 Juli 1930, Pand. Pér. 1930, 351);

Aangezien inderdaad, de houder van een wisselbrief ervan betaling moet eischen, ter plaats aangewezen op het effect, alwaar, gebeurlijk, ook de akte van protest dient opgemaakt te worden, wat de partijen ook overeenkwamen betrekkelijk de verbintenissen die tot het trekken van den wisselbrief aanleiding gaven; (Wet van 20 Mei 1872, art. 2);

Aangezien, diensvolgens, de uitneming van onbevoegdheid gegrond is; O. d. R.

De Rechtbank, alle tegenstrijdige beslitselen verwerpende, verklaart zich onbevoegd « racione loci »; verwijst aanlegger in de kosten.

Fiscale Kroniek

REGISTRATIERECHT

Verkoop met opschortende tijdsbepaling

Het is een algemeen gehuldigde grondregel dat bij het toepassen van het registratiericht de opschortende tijdsbepaling (terme suspensif) de heffing der rechten niet verhindert. De opschortende « voorwaarde » integendeel verhindert de onmiddellijke heffing der rechten, althans de evenredige daar de Belgische administratieve rechtspraak de onmiddellijke heffing voorstaat voor de vaste rechten. Laten wij goed de aandacht vestigen op deze principes daar zij in de praktijk dikwijls te benuttigen zijn. Overeenkomsten die niet heelemaal vast staan, of die misschien zullen dienen te vervallen dienen waar dit mogelijk is afgesloten onder opschortende voorwaarde. Op die wijze kan de betaling der rechten verdaagd worden tot de overeenkomst zeer vast staat. Wij zullen trouwens later duidelijker de hanteering der opschortende voorwaarde omschrijven.

Aan deze afgesloten principieele grondregels heeft Professor Gothot getornd met ook de vrijstelling der heffing op te vorderen voor den verkoop met tijdsbepaling. « Si le terme ne fait pas obstacle à la perception, c'est qu'il ne constitue pas un obstacle à la naissance d'un droit. Or cela n'est rigoureusement exact qu'en matière de créances. Un droit réel à terme n'existe pas encore. Celui qui s'engage à transférer la propriété dans deux ans reste propriétaire. Or ce n'est pas l'obligation de transférer la propriété qui est atteinte par l'impôt mais la mutation elle même ». (Introduction générale et droits d'enregistrement 1930 N^o 445). Deze stelling is absoluut in strijd met de bestaande rechtsleer en rechtspraak (Schickx Dict. V^o Vente N^o 4, Wahl Traité de Droit Fiscal I N^o 205 — Naquet I N^o 243. E. Pilon Principes et Technique des droits d'enregistrement 1929 N^o 549).

Het is niet de eerste maal dat een wigge gedreven wordt in deze vaste rechtsleer. Naquet citeert in nota (loc cit) een theorie die Prof. Bufnoir in zijn college verdedigde waarbij de verkoop met tijdsbepaling wordt omgewerkt tot verkoop onder opschortende voorwaarde « que l'exécution de cette promesse sera requise par l'une ou l'autre des parties ». De rechtsleer evenwel ziet door de opschortende tijdsbepaling niet het bestaan der rechten maar slechts de uitvoering dezer in opschorting. (Planiol t. I n^o 318). Heel duidelijk zijn deze opvattingen der rechtsleer niet en het lijkt hier een bijna loutere ideële rechtswezenheid te zijn die door Prof. Gothot wordt ingeroepen om de verdaging der perceptie te bekomen. Er zijn nochtans belangrijke gevolgen mede verbonden b.v. bij het verdwijnen der zaak: res perit domino.

Wat Prof. Gothot praktisch bereiken wil door deze theorie is wel dat zoo de overeenkomst wordt verbroken of ontbonden voor het verloop der tijdsbepaling, de heffing der rechten bepaald zal uitgesloten worden.

Deze gevolgtrekking wordt nu aangenomen door den Heer Genin, die nochtans de vrijstelling van den verkoop met tijdsbepaling niet aanneemt, en het is de lezer wellicht niet bekend dat de Heer Genin in het Recueil Général (1931 n^o 16994) de tolk is van het fiscaal beheer. Als argument voert de Heer Genin aan dat reeds de rechtspraak de vrijstelling van evenredige rechten huldigde bij het verbreken of ontbinden van wat de fiscale taal, Marché vente noemt. Marché vente is eigenlijk een overeenkomst strekkende tot het leveren eener reeks roerende goederen die slechts in genere zijn aangeduid. Deze

marché vente gelijkstellen met een verkoop onder tijdsbepaling lijkt ons niet heelemaal adequaat. Het is niet een louter tijdsbepaling die het eigendomsrecht in schorsing houdt, maar een individualiseeren van het voorwerp van den verkoop. Hier is dus de verkoop nog niet in feite volkomen, zoodat slechts zijn uitvoering in schorsing blijft; hier ontbreekt een essentieel bestanddeel van de overeenkomst: het voorwerp. In beide gevallen kan dus de overgang van het eigendomsrecht beschouwd worden als in schorsing gehouden... maar niet door het uitwisselen van een tijdsbepaling in beide gevallen. In een marché vente zie ik veeleer een toepassing der « eventuele rechten » die Prof. Demogue heeft onderscheiden van de voorwaardelijke. (1)

De rechtspraak die de Heer Genin aldus inroept houdt m. i. geen verband met de tijdsbepaling. (2)

De lezer weet dat zonder een bepaalden tekst en louter op a contrario argumenten de verbreking (résiliement) en de ontbinding (résolution) der overeenkomst als wederoverdrachten (rétrocessions) onderworpen worden aan evenredige rechten behoudens de uitzonderingen in de Frimairewet bepaald. (Verbreking binnen de 24 uren en rechterlijke ontbinding van een overdracht van onroerend goed bij niet betaling der koopsom indien het goed nog niet in gebruik kwam.) Het loont dus de moeite te wijzen op het feit dat de contracten van leveringen, buiten deze zeer strenge rechtspraak vallen die door haast al de rechtsleer wordt gecritiseerd.

Het zou natuurlijk zeer interessant zijn in de praktijk zoo de door den heer Genin toegezegde vrijstelling der verbreking van overdrachten onder tijdsbepaling volgde: « Nous n'apercevons aucune raison pour ne pas l'étendre à tous les cas ou le transfert de la propriété se trouve diféré » (loc. cit. bl. 16994). (3)

Deze vraag stelt zich dikwijls bij den verkoop van een handelszaak, waar de kooper wel onmiddellijk wil kopen, maar toch een proeftijd begeert, met recht om dan mits een forfaitaire vergoeding den verkoop te verbreken. Deze verbreking zou volgens M. Genin niet belast worden met evenredige rechten zoo slechts het eigendomsrecht overgaat na een vastbepaalden tijd. Dat is dus wezenlijk een zeer eenvoudige zinsnede die niets aan de overeenkomst wijzigt, eenerzijds de heffing der rechten schorst, en anderzijds alle heffing van rechten uitsluit in geval van verbreking. Het komt mij nochtans voor dat de jurist die bij dergelijke gevallen raad te geven heeft de overeenkomst zou dienen uit te diepen. Het is wel min een tijdsbepaling dan een opschortende voorwaarde: het bereiken van een bepaald zakencijfer of iets dergelijks dat partijen op het oog hebben. Deze opschortende voorwaarde in de overeenkomst uitgedrukt geeft met zekerheid: verdaging der heffing, vrijstelling van alle rechten ingeval van ontbinding.

Mijns inziens bouwt Prof. Gothot zijn stelling op zeer bijzondere gronden. Hij ziet in den verkoop met tijdsbepaling slechts een « obligation de livrer » gevestigd, wat absoluut verkeerd is. Hij bouwt anderzijds een zeer gewichtige theorie op waar hij zegt dat het niet de overeenkomst is maar de overgang die belast wordt bij zakelijke rechten. Dat is de heropleving in een gewijzigden vorm van de oude indeeling der rechten op akten en op overgangen die prof. Gothot nochtans verwerpt. « Les travaux préparatoires nous paraissent démontrer que le législateur de l'an VII n'a pas entendu opposer l'un de l'autre deux systèmes de perception: l'un sur les actes, l'autre sur les mutations » zegt Prof. Gothot eenerzijds (Cours de droit fiscal n°

(1) Les droits éventuels et des Hypothèses où ils prennent naissance. Revue trimestrielle de droit civil. 4 jaar bl. 723.

(2) Dec. 5 December 1860 R. G. N° 5083 Rechtbank Brussel 12 Januari 1878 R. G. 8928.

(3) Prof. Wahl verdedigt de vrijstelling der verbreking of ontbinding van « marchés ventes » op gronden die met de tijdsbepaling niets te maken hebben. N° 599. Hij merkt zeer terecht op dat de cessie van een marché vente niet belast wordt, zoodat moeilijk een verbreking kan belast worden als wederoverdracht. In België ook wordt de overdracht van een leveringsovereenkomst zonder prijs aan het vast recht geregistreerd, en evenzeer de verbreking zonder prijs.

Wanneer een prijs wordt bedongen (boven de loutere overname der voordeelen en nadeelen der overeenkomst) dan wordt op den prijs 4.20 % betaald, evengoed bij de overdracht als bij de verbreking. Bij rechterlijke verbreking met vaststelling eener vergoeding gelden de gewone principen.

Indien de schadevergoeding toegekend wordt op grond eener schuld van partijen: 4.20 % op de expeditie. Indien een vergoeding wordt toegekend zonder vaststelling eeniger schuld, op grond der uitvoering der overeenkomst worden geheven 2.16 % titelrecht op de minuut en 0.96 % op de expeditie. (zie Requette. N° 828.)

70) en verder zegt Prof. Gothot « ce n'est pas l'obligation de transférer (?) la propriété qui est atteinte par l'impôt mais la mutation elle-même, autrement dit ce qui est imposé par la loi de frimaire, ce n'est pas la vente contrat, mais la vente transfert. » (Cours n° 445).

Het komt mij voor dat beide opinies tegen elkaar opduisschen. Ik meen dus dat de verkoop onder tijdsbepaling wel onmiddellijk te belasten is met evenredige rechten omdat het is een rechtshandeling getarifeerd door de frimairewet waarvan het bestaan niet onzeker is zooals bij de opschortende voorwaarde. Ik oordeel echter niettemin dat bij de verbreking, vóór dat de gestelde tijd verlopen is, deze verbreking geen aanleiding geven kan tot het heffen van evenredige rechten ten titel van wederoverdracht omdat er nog geen overdracht gebeurd is. De autoriteit van Directeur Generaal Genin verzekert trouwens de toepassing van dezen grondregel zoodat zij in de praktijk wel kan gebruikt worden.

Notaris P. THUYSBAERT.

Nederlandsche Vakterminologie

Naar aanleiding van een ingezonden stuk, openen wij hier de aangekondigde rubriek van Nederlandsche rechtstermen in zake erfdiensbaarheden. (Bruggerlijke Wetboek, Boek II. Titel IV.) De titel van dit hoofdstuk draagt in het Fransch: Des servitudes ou services fonciers. Dit zijn in feite twee benamingen voor eene zelfde zaak. Eene goede benaming volstaat. Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek spreekt enkel van « Erfdiensbaarheden ». (N.B.W. 11° Boek V° Titel).

Ledeganck gaf als vertaling: « Van erfdiensbaarheden of gronddiensten. »

Ook Mr. de Hondt, in zijn « Woordenlijst », gebruikt deze twee woorden.

Bellefroid spreekt van « erfdiensbaarheid » of « dienstbaarheid ».

Wij raden aan het woord « erfdiensbaarheid » te gebruiken.

* * *

Het woord « héritage » dat wij vinden in artikel 637, moet in het Nederlandsch weergegeven worden door « erf ».

* * *

Voor « Mur mitoyen » moet men zeggen: « gemeene muur ».

* * *

« Mitoyenneté » is « Gemeenheid ».

* * *

Aan de derde afdeling, zijn wij volop in de vakwoorden waar gehandeld wordt over de zichten (vues) op den naburigen grond.

Wanneer er enkel gesproken wordt van « des vues », vertalen wij dat door « Zichten » (zie A. De Vos. Bezit, eigendom, erfdiensbaarheden.), daar waar wij voor de nader omschreven erfdiensbaarheden wij bij voorkeur spreken van « Uitzichten ». Zoo bij voorbeeld: « servitude de prospect »: « Erfdiensbaarheid van uitzicht ».

* * *

« Une fenêtre à verre dormant » is « eene venster met vaststaande glasramen ».

Artikel 676 spreekt van « des jours », dat zijn « Lichten ». (N. B. W. Art. 727. — Ledeganck. — De Vos.) Zulke vensters dienen alleen om licht door te laten, in tegenstelling met de « zichtvensters » (fenêtres d'aspect » of ook « vues »), die ook dienen om uitzicht te hebben.

* * *

De vijfde afdeling spreekt over « le droit de passage » dit is « het recht van doorweg ». (Ledeganck.)

De erfdiensbaarheden zijn, volgen sart. 688, « Voortdurend » (servitude continues) of « nietvoortdurend » (Servitudes discontinues.)

Zij kunnen ook, volgens art. 689, « zichtbaar » (Servitudes apparentes), of « onzichtbaar » (Servitudes non apparentes) zijn.

* * *

Volgens de tweede afdeling van het derde hoofdstuk, kunnen erfdiensbaarheden gevestigd worden bij titel, bij dertigjarig bezit, of bij « Bestemming des Huisvaders » (Par destination du père de la famille). Het Nederlandsch Burgerlijk wetboek spreekt enkel van « bestemming » en laat de overbodige vermelding van den huisvader weg (Art. 747), dit lijkt ons zeer logisch en geeft voldoende de gedachte van den wetgever weer. Nochtans, zoolang wij hier nog te veel de Fransche tekst der wet zullen moeten gebruiken, is het misschien voorzigtiger te spreken van bestemming des huisvaders.

* * *

Waar van erfdiensbaarheden spraak is, zijn er « Heersche erven » (Fonds dominants) en « Dienstbare erven » (Fonds servants). Voor wat deze laatste benaming betreft: « dienstbaar erf », zien wij ook soms « Lijgend erf » gebruiken. (O. m. De Vos. Bezit, eigendom, erfdiensbaarheden.) Wij geven echter de voorkeur aan « dienstbaar erf », dat wij gebruikt vinden in het Nederlandsch burgerlijk wetboek (art. 738, 739, e. a.), in Ledeganck, Vertaling van het Burgerlijk Wetboek, in De Hondt, Woordenlijst, en in Bellefroid, Dictionnaire des termes de droit.

I. V.

VLAAMSCH E JURISTEN,

Gebruikt en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtliteratuur.

Prof. M. A. KLUYSKENS: Beginselen van Burgerlijk Recht.

I. De Verbintenissen (2e druk).

II. De Erfenissen.

III. De Schenkingen en Testamenten.

Prof. M. N. GUNZBURG: Het Huwelijkscontract.

Prof. M. L. FREDERICQ: Beginselen van het Belgische Handelsrecht.

Prof. M. P. BELLEFROID: Dictionnaire Français-Néerlandais des termes de droit (3e druk).

Bibliographie

A. et J. VAVASSEUR. « Traité des Sociétés civiles et commerciales ». 7^e édition, entièrement refondue et considérablement augmentée, par J. BONNECASE, Jean MOLIERAC et Jean RAULT. Tome I, Paris 1931.

Deze zevende uitgave van het bekende werk over burgerlijke en handelsvennootschappen is in werkelijkheid uitgegroeid tot een nieuw boek; werden inderdaad de grondlijnen van het vroeger werk geëerbiedigd, zoo is de bijwerking van dezen nieuwen druk, waarop men dadelijk den stempel voelt van den alom bekende professor der Rechts-fakulteit van Bordeaux, zoo grondig en zoo volledig, dat men hier staat voor een gansch nieuwe uiteenzetting; de nieuwe wetten en bijzonder de nieuwe vraagstukken die sedert de laatste uitgave (1910-14) werden gestemd of opgeworpen, zijn hier uitvoerig behandeld en besproken.

Dit eerste boekdeel omvat, naast een woord vooraf gewijd aan de nagedachtenis van A. en J. Vavasseur, een algemeene inleiding en de behandeling van de Burgerlijke vennootschappen. Als algemeene inleiding beschouwen wij het eerste deel dat handelt over het begrip der vennootschappen en de samenstellende bestanddeelen ervan. Bijzonder het eerste kapittel biedt ons een grondige ontleding van het begrip beschouwd op zich zelf en in verhouding tot gelijkaardigde, als daar zijn de vereenigingen (ook in hun vorm van syndikale organisaties) en de stichtingen, met anderszijds het verschil tusschen vennootschap, onverdeelheid (zooewel wat betreft de georganiseerde onverdeelheid als de rechtelijke algemeenheid). Eveneens de ontleding van het verschil tusschen vennootschap en vereeniging met het oog op de toepassingsfeer dezer begrippen en de ontleding van het winstbegrip. Een bijzonder paragraaf is in de uiteenzetting besteed aan de feitelijke vennootschappen. De volgende hoofdstukken van het eerste deel behandelen de verschillende soorten van vennootschappen en den aanbreng in de vennootschap. Het tweede deel behandelt uitvoerig de burgerlijke vennootschappen (algemeene en bijzondere).

De bruikbaarheid van dit fundamenteel werk wordt verhoogd door een uitvoerige inhoudstafel, een opgave der geciteerde wetten en artikelen van de wetboeken, alsook een alfabetische lijst. In aanhang worden de teksten gegeven betreffende de vennootschappen en vereenigingen.

Naast de werken van Thaller en Houpin zal deze nieuwe uitgave voortaan een voorbehouden plaats inruimen bij al diegenen die belang stellen in de ontwikkeling van het recht toepasselijk op de vennootschappen.

P. M. ORBAN.

J. BONNECASE. « Précis élémentaire de droit maritime ». Paris, Recueil Sirey, 1932.

Doel van dit leerboek dat verschijnt in de bekende reeks « La licence en Droit » is een volledige inleiding te geven tot de studie van het zeehandelsrecht. In de overvloedige productie van J. Bonnecase, vormt het een samenvatting, voor wat betreft zijn eigen standpunt, van zijn uitvoeriger werken over dit onderwerp. De verdienste van dit leerboek wordt naast de volledigheid en de inzichtelijkheid verhoogd door de aandacht die wordt besteed aan de verhouding van het zeehandelsrecht tot het handelsrecht, in engeren zin, en tot het recht in het algemeen. De inhoud van het boek wordt in zijn onderdeelen aldus verrat: I. Eléments constitutifs, domaine d'application et technique du droit maritime. II. Les institutions régissant la condition juridique du navire et les rapports de droit dont le navire pris en lui-même est l'objet direct. III. Les institutions relatives à la condition juridique des diverses catégories de personnes participant à la navigation et au commerce. IV. Les institutions dont l'exploitation commerciale du navire est le but immédiat. V. Les institutions dont le navire et son exploitation commerciale sont, soit l'origine, soit le moyen matériel de réalisation, soit le but médiat. VI. Les institutions constitutives du crédit maritime.

In bijlage worden verschillende stukken van praktisch belang afgedrukt. Een leerboek dat ook bij afgestudeerden zal welkom zijn.

P. M. O.

Ingezonden Bijdragen

DE VERDOKEN GIFTEN

Een gever kan eene rechtstreeksche gift doen bij akt. Hij moet den geloofwaardigen vorm bezigen voor den akt. De begiftigde moet bij notariële akt aanveerden op uitdrukkelijke wijze gedurende het leven van den gever.

Die regelen worden niet gevolgd voor de giften gedaan op verdoken wijze, b.v. voor de giften gedaan onder vorm van verkoop.

De « eenige pleegvormen », die voor den akt moeten nageleefd worden, zijn deze van den akt waaronder de gift verdoken is.

Cass. 8 Juni 1843: Pas. 1844 I 7; 26 Januari 1928: Pas. 1928 I 63.

Luik 24 Juli 1906: Pas. 1907 II 188. Brussel 30 November 1923: Pas. 1924 II 77.

Gent 23 November 1927: Pas. 1928 II 70. Zijn o.a. verdoken giften:

de vorm van transactie: Cass. 19 Nov. 1838: Pas. 1838. 390;

de vorm eener handelbare belofte: Cass. 31 Jan. 1867: Pas. 1867 I 159;

de afstand van een vruchtgebruik: Cass. 23 Febr. 1880: Pas. 1880 I 87;

de afstand van een recht: Brussel 3 Juli 1905: Pas. 1906 II 68.

De aanveerding van eene verdokene gift moet niet uitdrukkelijk zijn. De bijtreding van den akt is voldoende. Zij moet ook niet op geloofwaardige wijze geschieden.

De verdoken gift is niet bij haar eigen van de « wederinbrengst » ontslagen. Uit den akt moet het inzicht blijken van de wederinbrengst te ontslaan.

Gent 23 Juli 1891: Pas. 1892 II 354.

Derde personen mogen bij alle middelen van recht bewijzen dat de akt een verdoken gift is.

Gent 23 Juli 1891: Pas. 1892 II 354.

Luik 11 Juli 1919: Pas. 1920 II 178.

De vrijwillige uitvoering van eene verdoken gift na de dood des gevers en door de erfgenamen

dezes is eene « bekrachtiging » waarop niet mag terug gekomen worden.

Cass. 27 Dec. 1867: Pas. 1868 I 172.

I. DE GLAS.

Mededeelingen

Wij ontvingen van Mr Ed. Vhelinck het volgende schrijven:

Waarde Redactie, Dat mijne bijdrage van verleden week zulke belangwekkende mededeelingen heeft verwekt als die door MM. Van Winckel en Indekeu ingezonden, daarover heb ik, geloof ik, het recht mijzelf geluk te wenschen, al wordt het tweeling-schap — Berechtbaar en Berechteling — wegens kerkelijke gelijkaardigheden, als « verstootelingen » behandeld.

Toch schroomt niemand zich, zelfs onder de juristen, zeer kerkelijke bewoordingen dagelijks te bezigen, zonder daardoor ergernis te verwekken, zooals: « sacramentele » vormen, juridische « ketterij », iets met eenen naam « doopen », iets rechtuit « biechten » zonder van tal evangelische spreuken te gewagen.

Mijne uiteenzetting is echter niet gesteund op een woord uit De Bo's Idioticon — slechts in het voorbijgaan vermeld — maar op geschiedenis en taalkunde, want « berechtbaar » en « berechteling » worden, zonder tegen eenigen taalregel te « zondigen » (nog een kerkelijk woord), gevormd van het woord BERECHTEN, hetwelk vroeger zulke een rijke betekenis had en zoo goed, wanneer het, niet op « personen », maar op « zaken » wordt toegepast, de gedachte weergeeft van het Fransch « appliquer le droit à un litige, dire le droit à propos d'une chose litigieuse ». En tegenstrijdig met wat mijne critici beweren, wordt bedoeld werkwoord door de Nederlandsche rechters wel gebezigd, nogmaals op zaken toegepast.

Bestaan er nu redenen om ook « dit » woord te verbannen?

Zoo ja, dan worden de gedenkstukken van ons oud Vlaamsch recht enkel een voorwerp van « curiositeit ».

Met de meeste achting,

Ed. VLIETINCK.

* * *

STRAFKAMER VAN HET BEROEPSHOF TE BRUSSEL

De Heer Vermeer, Voorzitter der 9^e Kamer van het Hof van Beroep te Brussel, verzoekt aan de Heeren Advocaten uit Antwerpen mede te deelen, dat tijdens de winterperiode de zittingen van zijn Kamer voortaan om 10 uur zullen aanvangen, in plaats van om 9 uur, ten einde aan de pleiters uit Antwerpen, die met vertragting tengevoelge sneeuw, mist, enz. te Brussel zouden aankomen, toe te laten nog bij tijds de opening der zitting bij te wonen.

Wij danken den achtbaren Heer Voorzitter van harte om dezen blijk van vriendelijke tegemoetkoming.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

LESSEN IN PRACTISCH ZEERECHT

De lessen over praktische zeevaartkunde kennen een ontgensprekijken bijval. Niet minder dan een vijftigtal confraters hebben zich voor het volgen ervan laten inschrijven.

Vrijdag 27 November had de eerste les plaats. Alhoewel de aankondiging ervan slechts Donderdags' 's avonds de leden had kunnen bereiken waren er een dertigtal confraters aanwezig om de eerste les bij te wonen.

Na een korte voorstelling van kapitein Meulemeester, den lesgever, door den voorzitter Mr Jules Franck, ving eerstgenoemde zijn uiteenzetting aan.

Hetgeen wij daags daarna zouden kunnen waarnemen bij den s.s. « Fulda », werd theoretisch uiteengezet in de eerste les aan de hand van een 20 tal teekeningen. De lesgever toonde aan hoe door samenvoeging der platen ten slotte het schip gebouwd werd. Hoe de platen aan elkander geklonken worden, de vormen der verschillende kelen, de rol der zijaathouten, der dekbalken, het nut der dekschutten, en dekslingers, de constructie der voor- en achterstevén, de samenstellingen en mogelijke vorming van het roer enz., enz.

Warme toejuichingen sloten zijn prachtige les. In naam der aanwezige confraters stuurde Mr Franck een hartelijk dankwoord aan den voordrachtgever, en drukte de hoop uit dat een volgende maal allen op hunnen post zouden zijn.

H.

* * *

Reeds eene viering

HET 500^e ABONNEMENT OP HET R. W.

« Audaces fortuna juvat ».

De pessimisten hadden nooit durven denken dat zes weken na zijn verschijning het « Rechtskundig Weekblad » méér dan 500 abonneenten tellen zou; de optimisten hadden meer betrouwen. Herman, de geboren optimist, sprak en zei dat den dag der aanwerving van het 500^e lid de ontwerpers den avond bij hem zouden doorbrengen. En zoo is het geschied.

Zij waren allen aanwezig, zelfs zij die pessimistisch waren aangelegd. Na het avondmaal, hetwelk niet in het minst door crisisprincipen was beïnvloed werd er « gespeecht »; maar hoe ernstig en hoe verschillend van de toasten der laatste tijden. Nochtans het waren dezelfde confraters.

Bijzonder merkten wij het kaartensysteem op dat onze schatbewaarder, een ingeboren financier, had opgemaakt. Een missing is een onmogelijkheid maar de kaarten verliezen is een werkelijkheid.

Op die viering en sindsdien steeg het aantal abonneenten dagelijks met tientallen. Wanneer wij het 750^e lid inschrijven brengen wij den avond door bij den anderen voorzitter op het Noord.

Wij zijn reeds aan het nummer 602.

Uitgever: Drukk. « Mercurius »
Best.: R. Van Cauwen
Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.95